

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL

nova a lap szellemi részét illető költségek az előfizetési pénzek, hirdetés köziratok s díjak és a lap szeptemberre vonatkozó felvétel-ek intéződik:
Sárospatak, Halközségi utca 175. sz.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Bementetlen leveleket nem fogadjunk el.
Nyilvter minden sora 20 kr.

ELŐFIZETÉSI ÁR.
Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:
Egész évre 4 ft — kr.
Félévre 2 ft — kr.
Negyedévre 1 ft — kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Hirdetéseket jutányosan számítunk.
Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frtert közlötnek.
Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.
Hirdetéseket s előfizetéseket felveszi Landesmann M. könyvkereskedés S.-a-Ujhelyben.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

A nő és annak nevelése.

Nem tagadhatjuk el, hogy vannak még ma is ideálisan gondolkozó szülők, kik nem engednek hatalmat maguk felett ama jelszóvá lett frasisznak, kik nem fogadják el magukra nézve követendőnek ama jelszót. Leányukat ők nőnek akarják megtartani. De aztán ezek — önhibájukon kívül — egy másik tévedésbe esnek. Nem adnak leányuknak társadalmi állásukhoz mért képzettséget s műveltséget. Egyrészt azért, mert a másik elvnek ellenlábasi: másrészt, mert nincs társadalmi szervezetünk részéről megadva nekik az út és eszköz erre nézve.

Megelégesnek tehát leányuk nevelése közben a minimalissal, azzal, melyben ők vagy nagyanyáik nőttek fel. Pedig azóta nagyot változott a világ! Fejlődött a tudomány, művészet és ipar s mindez a világnézetet nagyon megváltoztatta. A férfi kötelességszerűleg benne él ebben az új világnézetben.

Midőn a férfi családalapításra gondol, előtte a boldogság megnyerése lebeg. A boldogság ilyen irányú megnyeréséhez pedig, okvetlenül szükséges egymásnak kölcsönös megértése. Egy felületes és egy, csak a mai társadalom teremtette öltözködésben járatos nő, ugyan hogy fogja megerthetni férjét, kit az új-kor szelleme hat át, ki eszmékért is lelkesül, kit az anyag csak annyiban köt, a mennyiben ez a szellemi működéshez eszköz?! Nem, az ilyen nő nem értheti

meg a mai világ igazi férfiát! Az ilyen nőnek minden gondolata az anyag s a külső s a mi ezen felül van: a nem nagyon kívánatos szerzet. Ismerék férfit, kinek szelleme magasan röpillt, mint a királyi sas, lelke eszmékért hevült, agyát fenkölt gondolatok népesíték be, élt férfi életet, előtte fényes jövő állt. S bejlesztült rajta e példaszó — nem a kívánatos értelemben: — a nő a férfi sorsa. Ma? A földhöz, röghöz tapadt szelleme. Lelke nem az eszmékért, de a pénzért hevült. Agyát fenkölt gondolatok helyett, a kalmár okoskodása tölti be. Nem él életet, hanem tesped kincses házában. A fényes jövő helyett nyert sivar jelent, elfeledve, megmosolyogva társaitól. Gyenge volt szíve, azt szerette, kiért hevülnie nem lett volna szabad, ki nem értte meg őt. Ismerék ismét férfit viszont, kit a nő tett nagygyá, tiszteltté. Ez is azt bizonyítja, hogy a nő nagy befolyással van a férfira

De mentől többet gondolkozom, annál erősebb a meggyőződésem, hogy a mai nőnevelés egyáltalában nem felel meg korunk kívánalmainak. S a társadalom, az állam vagy helytelen irányban, túlságosan is áldozik a nőnevelésre, vagy egyáltalában figyelmére sem méltatja. Az egyes községek pedig, megszokták már a tétlen szemlélődést.

A leánynevelést reformálni kell. Minden jel azt kívánja. *E reformálásnál az irányelv nem lehet más, mint a természetesnek fejlesztése. Nevelni úgy a nőt, hogy az maradjon meg nőnek, a szó legnemesebb értelmében. Figyelmbe kell venni nevelésének*

tulajdonságait hivatását, kötelességeit és korunk kívánalmait. Ehez képest meg kell adni, a nőnek azt ismereteknek, a műveltségnek azt a mértékét, melynél fogva az ő nagykihatású tulajdonságait mentől áldásosabban érvényesítse. Ezen kívül, ha a sors mostohasága csakugyan önálló kenyérkeresetre kényszerítene, kevés utánpótlással szerezhesse meg a képsítést. Ily irányelvű nevelés mellett megtarthatjuk a nőt a társadalom boldogsága örangyalának és elérjük azt a másik célt is, hogy nem engedünk közülök egyet sem utszéli virágnak, melyre minden por rászáll: nem engedünk egyet sem a világ piacára, hol a kufar szellemek lelkiismeretlenül licitálnak rájuk

Van egy áramlat hazánkban is, mely a nőt ki akarja venni eredeti helyzetéből. S ez az áramlat túlságosan költ a nőnevelésre egyes helyeken s nagy árért vásárolt a vásároltat a nő számára boldogtalanságot. Abránd, ködkep után való futkosás jellemzi e vásárba felkerült nőt.

Vannak aztán egyes vidékek, hol a nőnevelés ismeretlen világ. Mintha ezek a vidékek nem is a társadalom, az állam alkotó részei volnának. Mintha az államnak nem volna e részre szüksége sem.

Amott sok, itt semmi. Amott az igazi gyémánt-esizolás mellett marad idő is, erő is talmitat is gyártani: itt a esizolásra is alig alig gondolnak.

Hazánk ez utóbbi vidékei közé tartozik a mi Zemplén-megyénk is. Egész Zemplén-megyében a szó igazi értelmé-

TÁRCZA?

KUN BÉLA

1845. júl. 29. — 1896. júl. 18.

A sárospataki főiskola ismét gázsol. 1891 óta mintha állandó szállást vett volna benne magának az enyészett anygala. Emődý Dániel, Kun Pál, id. Zsindely István, Molnár Lajos, Tarnóczy Tivadar mind ez alatt az idő alatt dölték ki, kik mind megannyian országos tagjai voltak a főiskolának, Sárospatak társadalmi életének, a magyar tudományos irodalomnak.

S most ismét halottjai van a százados múltú közintézetnek. — halottját, kedves halottját temeti Sárospatak város közönsége.

A halott: *Kun Béla*.
Ez évben 11 esztendője, hogy ide jött városunkba, szolgálni az alma máter, melynek egykor nemes szorgalmú, tehetséges tanítványa volt.

Ez a 11 év elég, teljesen elég volt, hogy Sárospatak közönsége megismerje, megkedvelje, szívből megszeresse. Elég volt, hogy a megboldogult is alkalmasnak tartsa arra, hogy a törvényhozás házában képviselje.

Képviselője akart lenni ennek az olasz-lisztkai választó kerületnek, utóda Hegedűs Lászlónak, ki becsületet, tiszt-séget szerzett választó közönségének, mely azóta, de sok tekintetben méltatlan lett régi jó hírre. Méltatlan, hiszen ez a kerület az ország legdrágább mandátumainak egyikét képezi, nem a kúdok intelligenciája, hanem az ár miatt, melybe kerül. Ez pedig koránt sem dicsőre méltó dolog.

De ismerkedjünk meg az elhunyt életrajzával is, mielőtt rövid jellem képét megalkotnók korán elhunyt jelesünknek.

Kun Béla született 1845. júl. 29-én az abaúj-tornamegyei kis faluban, *Gagy-Bátorban*. Édes atya a tiszán-inneni ref. egyházkerület érdemekben gazdag főpásztor. — édes anyja a már rég elhunyt Szüzygny Maria volt. Az elhunyton kívül még két élő gyermeke volt s van a 80 éves piszópoknak, egy leány, egy fiu gyermeke, kik *Béla-nál* fiatalabbak.

Elemi s középiskolai tanulmányainak elvégzése után *Béla* sárospataki joghallgató lett, kitiúvén szellemi érettségével, előkelő előadásával, társadalmi műveltségével.

Jogi tanulmányai végétével letette a köz- és váltóügyvédi vizsgálatot s a belügyminisztériumban hivatalnokoskodott, honnan ifj. Abrányi Kornállal s több barátjával akkor lépett ki, mikor a

„füző” bekövetkezett s a „binári pontokat” szögreakasztónak nem akart hivatalnok lenni.

Úgy hallottam, hogy e kilépése s az azután folytatott zsurnalisztikai s röpirati munkálkodása volt az oka annak, hogy a képviselőházba semmiképen nem juthatott be. Mintha ifj. *Abrányi Kornél* s *Kun Béla* ellen a kormány teljes erővel küzdött volna minden ponton, — a mely állításnak valódságát Kun Béla részéről igazolja az ismert eredmény, — ifj. Abrányi Kornélnak pedig a siker legnagyobb részben az egy-éves erkölcsi pártfogásának tulajdonítandó, ki nagy befolyásával bátran mérkőzhetett a kormány eszközeivel.

A minisztériumból kilépve, hirlapírással s röpiratoknak közrebeegátásával foglalkozott, mely utóbbiak egy széles látkörű, éles judiciummal rendelkező, stílusában eleganciával díszesebb politikusi író ismertettek meg benne, kit aztán az élelapok is felvettek alakjaik közé, mint „haj-diplomatát.”

Hirlapírást röpiratok szerkesztése mind a fusiónáltak ellen irodalmi hadjárat eszközei, fegyverei valának. Ezek mellett egy darabig ügyvédi irodát is nyitott a most már élő-halott, de hajdan nagy tehetségű: *Ragályi Aladár*val együtt, ki később nagy küzdelem után képviselő lett, hogy aztán ismét ügyvédé legyen s elmeje elborulását érje meg, mint az, a ki vele ügyvédkedett egykor.

A fővárosból Miskolcra, a szülei házhöz került

ben vett leánynevelő intézet egy sínes. Van egy-két apácák vezetése alatt álló intézet: de hogy az minő, itéljük meg azok, kik *kényszerből* igénybe veszik. Pedig e vármegye azok közé tartozik, hol nemzetiségi szempontból is sok gond fordítandó a növevelésre, mert a minők az anyák, olyan lesz a neuzedék.

E vármegyébe okvetlenül szükség van legalább két leánynevelő intézetre. Egyiknek természetesen helye S.-A.-Ujhely — már népességénél fogva is; a másiknak pedig Homonna, mint a felvidék központja, hol már a gyakorlati élet szükséglet kiegészítését szolgáló két intézet van is, tehát itt csak *kiegészítésről* van már szó. Zemplénnak alsó része közel kapja Miskolcot, a nyugati rész pedig Kassát. S hogy mennyire szükség van e két helyen leányiskolára, bizonyítja az is, hogy Ujhely már évek óta nyugtalanodik. Homonnán pedig a szülők álltak össze s ez iskolai évben 12 leány gyermekkel tétettek le a vizsgát a fiiu polgári iskolában. Pedig az ilyen uton való nevelés csaknem csak látszata az igazi növevelésnek.

Polgárok, különösen ti szülők, mozduljatok meg egy akarattal s kényszerítetek az államot leányaitok neveltetetéséről gondoskodni. De ti magatok is munkálkodjatok ezen. Világosítsátok fel az illető hatalmasságokat, hogy nem gazdasszonyképző intézetekre van szükség hazánknak, de nevelő intézetre. Mert gazdasszonyokká nem az iskola, de a magyar házi asszony, az édes anyja tanítja meg gyermekét. Világosítsátok fel a hatalmasokat, hogy nem leánygymnasiumokra, nem leányegyetemre, nem női szakiskolákra, nem pápaszemés női doktorokra, ügyvédekre, meg tudná az Isten, micsodákra van szüksége hazánknak, hanem magyar nőkre, magyar gazdasszonyokra, magyar anyákra. Az ilyenekre nevelő intézeteket állítsanak fel, hol adnak a léleknek nemességet, az agynak *tiszta és uralis* gondolkodást, a világszellemet átértő érzelmet: a hol kiképezik az igazi nőt — figyelembe véve a nőnek tulajdonságait, eredeti hivatását, kötelességeit.

De ám szülők, ne szünjetekek meg jogos

követelésekben. A kitartás eredmény nélkül még nem maradt. S ezzel a kitartással a mellett, hogy gyermekeik s családotok boldogságát munkálandjátok, egyszersmind a nemzet nagyságán, előhaladásán is dolgoztok.

Vajha mentől előbb így lenne. Vajha ilyen irányu törekvésünket mentől előbb siker koronázná!

Rez László

Háromszor is igen!

E lap legutóbbi számában „igen vagy nem” cím alatt egy vezércikk jelent meg az iránt, vajjon S.-A.-Ujhely nagyközség átalakuljon-e rendezett tanácsnak vagy sem. Habár a közlött cikk feldölelte mindazon kérdéseket, melyek egy rendezett tanács megvalósításához szükségesek, mindamellett több szem többit látván, én is elmondom véleményemet. A községi törvény szabályozza, vajjon S.-A.-Ujhely e két kívánalomnak képes-e megfelelni. Szerintem igen: a mennyiben e városban — habár nem sok, mégis akad egy pár vagyoniilag önálló s független értelmes egyén, a kik közül polgármestert bátran s habozás nélkül választhatunk, de a választás csak azon esetben fog céltel vezetni, ha nem tekintünk sem személyi, sem anyagi érdeket, mert a helyes választástól függ városunk kulturális fejlődése s több életbevágó kérdés megoldása. Ha egy tapasztalatdus s értelmes polgármesterünk lesz, akkor katonai laktanyát s al-felhatársi havi vásárt könnyebben kaphatunk, a mennyiben az ilyen ügyek tanács ülésekben intéztetren el, azok késedelmet nem szenvedhetnek, a jelenlegi községi rendszer mellett, a most elősorolt előnyökhöz nem juthatunk annál kevésbé, mivel hiányozik a tekintélyünk — és nagyközség jelleggel nem imponálhatunk. Azt concedálom, hogy igen sok függ a polgármester személyétől, egy ügyes és erőles polgármester — mint ezt Miskolc városánál látjuk — egy várost boldoggá tehet. Választandó polgármesterünk nem fogja a képv. testület tagok tulkapáit elmozdítani, de mint feje egy erkölcsi testületnek, annak tekintélyen csapat útni nem enged, s nem fogja eladni magát oly kínos incidens, a milyen h. hó 4-én tartott városi közgyűlésen történt, a hol egy felszólaló képv. testületi tag beszédjébe az elnökölő bíró bele-vagott, ez pedig vissza vágott, mire az elnök izgatottan felállott s kirohant a gyűlés terméből, magára hagyva egy nagyobb számú intelligens képviselő testületet. Nem sőt az íy eset a képv. testület tekintélyét? A mi pedig a város anyagi erejét illeti, erre vonatkozólag az a nézetem, hogy egy rendezett tanácsnak közvetett adokat s más illeteket hitványi joga lévén, ezen jövedelem

szaporulat az általános adóképességre emeli hatással legkevésbé sem volna; de ha ezen jövedelmek igénybe sem vétetnének, azon esetben sem kell a rendezett tanács alakulásától vissza retten-nünk, mivel a város ez évi budgette szerint ki-adásunk 32980 forint a községi pótdának pedig 42000-ot tesz, ily összeggel a r. tanács szükséglete fedezhető annál is inkább, mert S.-A.-Ujhely város előjáróságánál jelenleg oly nagy a személyzet száma, hogy a felesleges meg nem felelő alkal-mazottak egy része nélkülözhető.

Másrészt van a jelenlegi előjáróságnak egy másik hibája is, az t. i. hogy a munkakör nincs helyesen beosztva. Az előjáróság tagjai szerintem 3 kategoriába, és pedig az elsőkben a sokat dolgozók, másodikba a keveset dolgozók, s a harmadikba pedig egyáltalában semmit sem dolgozók — sorozhatók. Tessek annak a polgármesternek eltekintve a baráti s rokoni viszonytól — erőles magatartást tanusítani, a munkaköröket igazságon s beosztani, a henyéket munkára serkenteni, esetleg ellenük a törvényes eszközöket alkalmazni, a tisztakar működését éber figyelemmel kísérni, s ha ez megtörténik, akkor kevesebb, de tevékenyebb tisztviselővel nagyobb eredmény lesz produkálható.

Ugy tudom, hogy az új városház felavatása alkal-mával tartott díszgyűlésen S.-A.-Ujhely nagy községnek rendezett tanácsosa leendő átalakulása elyben kimondottott e célból egy bizottság küldetett ki, eddigi működéséről azonban vajmi keveset tudok. Miért is felhívni óhajtom a t. bizottság figyelmét, hogy a mennyiben a v. előjáróság mandátuma f. év végén lejár, célszerű volna, hogy a kiküldött bizottság hozzájárulna a munkához, és az átalakulást ez év végéig keresztül viúne, a mi be-bátran belemehet, mert S.-A.-Ujhely rendelkezik a megkívántató szellemi, anyagi erőkel és egy modern új városzázzal.

x. y.

A sárospataki ev. ref. elemi iskoláról.

Bizony-bizony nem kis feladat a jelenkor igényeit kielégíteni — kivált a nyomdafesték segítségével. Alig jelenik meg lapunkból egy-egy szám, hogy innen-onnan ne jönnének keserűbbnél keserűbb szemrehányások u. n. *tévedéseinkért mulasztásainkért*, no meg még egyesek *negligenciájáért* is. El-előprengünk, el-elbusulunk (szerencsére nem ketten vagyunk, tehát egyikünk mindig a vizasztaló szerepét játsza) egy-egy ilyen levél olvasásakor. De bámulatunk nem tart soká, mert a mi tiszta lelkiismeretünk megnyugtatt bennünket, hogy eljárásunkban, munkánkban semmiféle személyes érdek nem vezet. Egy az, a miért dolgozunk: a közérdek. Ez az oka annak, hogy működésünk nem mindenkor részesei *osztatlan* elismerésben. De azért mi csak megüünk tovább megkezdett utunkon.

a 80-as évek elején, tanulmányozván a nagy államférfiak életét, készülvén mintegy a képviselőválasztásokhoz.

Szirma-Bessenyő. Sárospatak... ti valótok politikai küzdelmeinek szentimentális ti adtátok neki a bukás fogyerét.

Te Sárospatak két ízben is!

1885 novemberében jött Sárospatakra jogtanárnak, miután a sajoszentpéteri őszi kenületi gyűlés egyhangúlag megválasztotta.

1885 óta vajjon volt-e valaki Sárospatakon, ki nem ismerte *Kun Boldát*?

Nem hiszem! A főiskola legkisebb növendéke is ismerte azt a tanárt, a ki olyan lelkesen tudott beszélni a márczius 15-iki ünnepeleken: a városnak minden valamire való polgára ismerte azt az embert, a ki ellenállhatatlan erővel ragadta magával szónoklati által a közönséget, — Zemplén megyének bizottsági tagjai is jól ismerték a nagy képzettségű, élénk előadási pataki tanárt, — s a Zemplénmegyei függetlenségi és 48-as párt tudta igen jól, hogy hű és igaz vallója a nemzeti szabadság nagy eszméjének.

11 évig élt közöztünk telve életkedvvel, az emberek iránt való nemes barátsággal, a főiskolai ifjúság iránt példátlan szeretettel, a melyért bizonyára jól esett lelkének, hogy csaknem rajongó viszont szeretet volt a jutalma.

Sárospatak kis város volt az ő nagy városához szokott természetének. Vágyakozott innen, de rab

golya módjára hiába próbált repülni, elszállni, csakna szárnya, melyet a mai korruptió kormányzati élet, a saját s pártja anyagi tehetetlensége okoztak, nem bírta emelni.

Az az 1892-iki teli választás, melyhez annyi sok szép reményt fűzött s mely olyan keserves csalódást hozott szívére: az teljesen megtörté. Volt mellette lelkesedés olyan, mint az országban kevés helyen s ritka jelölt mellett, — volt mellette olyan értelmiség, minő az országban kevés helyen s ritka jelölt mellett: mind nem nyomott az úrnában, mert „vocea non ponderatur, sed numeratur” s az eredmény a bukás lett.

Hiába volt a patakiak lelkesültsége, — a nők fehére selyem lobogója; hiába játszott a teli szélnek kavargó rétegeivel s tartója hiába lobogtatta: a liszkai gyepen a Kun-párt masodsor is elbukott.

Oh az a bukás nagyon, de nagyon keserves volt. Ismeretlen ifjú ember buktatta el őt a röpiratok híres íróját, kinek Sárospatakon írt „*Bécs kapitulációja*” című írata egymaga is elegendő arra, hogy nevét megörökítse.

Megtörté a bukás. — megtörté az elkeseredés — elzihbasztotta minden erejét az a tudat, hogy egyetlen reménye soha sem fog valóra válni.

A férfiu elkeseredése halálos szokott lenni. A keserves napok s éjszakák, melyek a bukást követték, ideigét csak nem teljesen tönkretették s egy fél esztendeig pihennie kellett, hogy magához térve, újra végezze kötelességeit.

A mostan folyó esztendő azonban nagy forrongásba hozta veret. A képviselőválasztások előre-vetett árnyéka felizzatta a legnagyobb méretekben s a lélek, melyben anyai sok szép tehetség volt, melynek anyai ragyogó gondolatai valának; kezdett elborulni.

El is h-ült teljesen, végtéken. A test és lélek összetört, — a lélek elszállt hazájába, — a porásdó az anyaföldben van nyugalomra téve.

S a sárospataki főiskola gyászolja egyik nagy képzettségű, széles látókörű tanárt, a főiskolai ifjúság pedig egy páratlan nyájassággal, igazi jó barátját.

Az édes apa gyászát érintsük-e? Ő elvesztette azt a fiút, kiből szülői szívének legszebb reményei voltak, — kitől annyi sokat várt, hiszen meg volt áldva gazdag tehetséggel, egy sokat ígérő jövő összes feltételeivel. Legyen a megpróbáltatások között szorongó szülei szívnek édes vigasztalása a hit!

Hát te pataki társadalom nem ejtesz-e egy pár könnyet, emlékezvén arra, kit szerettél s most elvesztettél?

Végy bicsut tőle Zempléni függetlenségi párt, hiszen jegyződ volt s elveidnek tántoríthatlan híve!

Te pedig most már kihűlt lélek, ki nagyra törtél, sokat tettél, kinek egyetlen forró végyád lett kora halálod okává, mert valóságba válna nem következett be, találd ott, hová repültél, szebb boldogabb, tisztább hazát, — olyat, mint itt óhajtál!

Have pia Anima!

a magasatos czél érdekében köszönettel fogadtatnak a hirlapilag nyugtáztatnak.

A sárospataki város tanoncok evzaro vizsgálja Dr. Ballagi Géza iparhatósági biztos elnöklöete alatt több ipar-tesztületi tag jelenletében f. hó 12-én délután történt meg. A növendékek értelmes szep feleletet, valamint irásbeli mutatványait és rajzait szakavatott tanitók szorgalmának mind ekesen tanusodó bizonygatái valának. De a saját iparügakban volt önunkasságnak benutatót készítményeit által most sokkal kevesebben adtak lelet. mint máskor, a a miert mesteröket okoztak többen. Pedig a jó igyekzetben nem akadályozni, hanem inkább buzdítani, elősegíteni kellene őket. Az illetékes magaviselet és figyelem kellő figyelemzseröl és szigorú felügyeletöl tanuszkodott, mely tudomusunk szerint — a tanitókunk és az iparhatósági biztosnak közös érdemük. A különösen kitünt növendékek 1—2 korona jutalmat kaptak; elismerésül a multra, buzdításul a jövőre és a többiekre nevezve. A vizsga befejeztével a növendék elismero, részint buzdító szavak után önlök a növendéket azon halara sekerítette, melyvel azoknak tartoznak, kiknek tanításukat és az arra fordított sok áldozatot köszönhetik és kell is köszönnök. Ezek után befejezésöl legyen szabad egy pár észrevételt tennem! En nagyon szepnek, illelök, söt kívánatosnak, és tartom, hogy az ily vizsga mindig hazafias énekek közöldek s végzöldek, a nyelvtan tanítására nevezve az a szerény véleményem, hogy ott a fősúlyt nem annyira a mondattagok ismertetésére, mint inkább az értelmes, szep és folyékony olvasásra és a helyes írás feltételére kellene fektetni! Ezen észrevételeimet illetlenül ugyanánt az intező iskola-szek figyelembe ajánlom.

Nyilvános nygta és köszönet. A sárospataki általános ipar-tesztület által folyó hó 12-én rendezett tancmulság alkalmával felülizetni szivesek voltak s-a-ujhelyi ipar-tesztület 3 frot, Dr. Kondor Miksa, Feldmészter Pinkasz, Molnár János, főbíró 2—2 frot, Neumann Péter, Szakaasi Laszlo, Pelsár János, Piza Sándor, Karner János, Kadar Gyula, Galgoczy Barna 1 frot, Ványai Gyula, Hedervary István, Szepessy István, Hubay Bertalan, Spinner Karoly, Szathmari Miklósné, Remenyi Vendel, Darvas Károly, Nagy Daniel, Witek György, Leway János, Arley Lajos, Bödög Barna, Hody József, Benesik József, Trencsenyi Pál, Weis Adolf, Elies András, Szabó Zsigmond, Csicsery József 50—50 kr. összesen 26 frot. Fogadják e helyen is a tesztület hálás köszönetet. Szakaasi Ede. penztárnok.

Véletlen baleset. A s. a. -ujhelyi ö. tüztöltő-egylet egyik paranesnok jelenleg az erdő-bényei fürdőnél élvezvén, paranesnok társai közzöl többen mult vasárnap bajtársi ragaszködásból öszszeszedöltek, előbb a tüztöltő-egylet, most már a város 2 lovát egy privát kocsiá bologatták, a bakra a fizetéses tüztöltő felügyelőjét egyenruhában kocsiának, a ki huszar is volt egy személyben — felültették s vigam indultak Erdő-Bénye bérezei felé. Ott a haza — akarom mondani — az egy-let sorsát megvitatták oly módon, hogy amennyiben a tüztöltő-egylet egylet öszlölőiben van, a gyári tüztöltőegylet biztosítana, s a vert hadhoz hasonló önkéntes tüztöltő-egyletnek a gyári tüztöltő-egylet segítséget meghívni elhatározták. Ezt persze, egyletti ösi és hagyományos szokáshoz képest megáldomásozták. A mulatság késő éjjeli órákig tartott, a mikor említett kocsiira mások segítséggel elhelyezkedtek s utnak indultak. Azonban a dinomdánom a lovak avagy a sportot élvezölkre volt e hatással? azt nem tudom. Elég az hozzá, hogy utközben utölérte őket a nemezés, mert a kocsi-kész paranesnok urak jármükökböl kifordulván, egyik paranesnok oldala tüztöltő hajtája által megsérült, s csak a véletlennek, s annak hogy az illető ur testi épsége, az országos tüztöltő szövetségétől biztosítva van, köszönhető, hogy a balta mélyebben be nem hatolt. Hja kedves barátám! Minden jónak meg kell adni az árá. S mi ebböl a tanulság? Nem más, mint az, hogy így járnak azok, a kik a város lovairal kocsiakátatják magukat, s leib hazárának a legregibb s legavatottabb

városi tüztöltőt használják fel. Kérdem még! Nyugodt volt-e a kéjtuzást végzett paranesnoksági tagoknak lelkiismerötök akkor, midön egy pár lóval s egy tüztöltőval a városöl mérföldekre voltak távol? Elvállalták volna-e a felelőséget, ha a veres kakas elukorikolta volna magát? A város mindezekböl azon következtetést vonhatja le, hogy azon évi 4000 forintot, melyet az egylet fentartására költ, árba dobott pénz.

Szölészeti kirándulás. S. a. -Ujhely város határában a szölölepitökök oly rohamosan haladnak, hogy pár év mulva a borsözkséglet némileg pótolva lesz. Van S. a. -Ujhelynek több rendbeli sikerült szölölepe melyek a szölészeti szakbizottság tanulmányozás szempontjából folyó évi augusztus 2-án az érdeklőség meghívásával egy szemléletöl öhajtt. Szép-szep az intentio, de csak úgy lenne annak eredménye s haszna, ha azaz úgy nagy horderejére való tekintettel egyedül tanulás és tanítás s nem „más” czéljából rendeztetnék, mert a szölészeti kirándulás ez idén már harmadszor történik s így több mint valészimír, hogy mint a fecske tavasznak, az ily gyakori és szokatlan kirándulgatások a közel jövőben történendő eseménynek az előhíröke.

Az Ujvilág Csodái (Igazgató: Laurencie Gy.) melyet a „Pesti Napló” kiadóhivatala a magyar közönségnek nyújt, hova tovább a maga nemében páratlan műnek bizonyul. Tudva levölég ez nem egyéb, mint a közkelettség „Röpten a nagy világ körül” című amerikai díszműnek 2-ik kötete, mely határozottan érdekesebb, mint az I. rész és így köztöbelen, hogy azok, kik az I. kötetnek „Röptében a nagy világ körül” birtokában vannak, ezen 2-ik kötetet is meg fogják szerezni. Ez pedig annál inkább lehetővé van tve, mint-hogy a fizetek, melyeknek müdegyike 16 nagy képpel van illusztrálva, egyenként 40 kr.-ért megszereshetök, a mi bizony meglehetős potom ar, ha meggondoljuk, hogy a mű előállításá mily óriási költségekben kerül és hogy s vállalat megindításánál Amerikában a fizeteket háromszoros árért kaptódták szét. A mű 16 kötetben keresztöl, hetenként egy fizetben jelenik meg.

Házeladás. Ujházi Gyula tulajdonához tartozó majorok-közi ház szabad kézböl eladó. Ertekezhetni Végh Bertalan ügyvédél Sárospatakon vagy a tulajdonos Ujházi Gyula, m. kir. államvasúti ösztálymérnökkel Szegeden.

Haszonberlet. A Kossuth Lajos utcán egy hat szobából s a szükséges melléképületekböl álló ház ö vagy 10 évre haszonbérbe kiadó. Ertekezhetni a tulajdonossal Möriz Balinttal Sárospatakon.

Nyilatkozat.

Különösen tetszetett a közönség előtt az a nagy tanárkodó hang, melyvel Ön bees lapjának mult heti számban közöltet nyilatkozatmra legott sietett rekkeltani, melyvel Ön nyilatkozatomat iralytanilag és nyelvtanilag bíraltgatja. Különösen, mondom, mert a közönség olvasvan ama szöket, melyre nyilatkozatom vonatkozott, az Ön reflexióval való egybevetése után rögtön utalhatta hogy a Tekintetes Szerkesztő Ur a saját eziket sohasem látta, vagy ha igen, nem érte. Paródit Van egy harmadik eset. Lám, hogy a reflexiókkal egy más valaki élt, ki a „pataki bivalásztás” című eziket nem olvasta. Hiszen kérem, ha az „igennek” szavazóköl állította volna a szökeben, hogy egytöl egyig intelligensek, en, ki igennek szavaztam, egy

hanggal sem zavartam volna Szerkesztő Ur nyugalmát. De eppen ellenközöl az állítás! Ugy-e hogy igazam van fennebbi fölvetésemben? Hat bizony ezen fölvetésem igazóságának tulajdonitják, ugy hallom, azt, hogy az en nyilatkozatom van a rá vonatkozó szerkesztői megjegyzésben értelmetlen galimatiasznak nevezve. Ezen igazolt körülmény egyikenek tulajdonitható, Kedves Szerkesztő Ur, hogy Ön, vagy az, ki velem szemben tanárkodik, nyilatkozatomat, mely még a szerkesztés után is tokeletesen megfelel az iralytan követelményeinek, meg nem érte. A mi a dolog lényegüt illeti, csak újból van szerencsém figyelemzettetni, hogy akkor, midön Ön hivatalos gyűlésöl referálva erős szöszesszel azt írja: „Az intelligencia egytöl egyig nemel szavazott.” — nem úgy hat, a mint az Ön galimatiaszban vagyon — akkor egyszersmind azt állítja, hogy az igenek szavazóköl nem intelligensek, nem értelmesek. Erre pedig újböl kijelentem, hogy az értelmeség, kriteriuma nem a votum, nem is az oklevél: értelmesegre talal Ön az iparos, kereskedő- és földmivesözstályban egyaránt... csak értes-meg.

Ezeket kellett Szerkesztő Urnak elmondanom és csak kerem, hogy ezen jóindulatu soramat se ne gyarapítsa, se ne fogyassza meg, de totos ékesszel se szédesse.

E kérelmem teljesítésnek ellenértéköl fogadjja a Szerkesztő Ur a következő igeretemet:

Ha városunk jelenlegi adminisztratorainak ténykedése valaha annyira elkeserítene, hogy nyilvános gyűlésben „Azsiai adminisztratorának” kellene neveznem, egyáltalában nem fogok hozzájuk ragaszködni, hanem ökszerű következtetésekkel azon leszek, hogy tölük szabaduljunk.

Tisztelettel Roth Zsigmond.

Ehez a nyilatkozathoz most már semmi szavunk nem volna, ha a nyilatkozó szökelegre tekintettel nem lennénk, — mert maga ez a nyelvelének minösíthető eljárás leg-erösebb bizonyíték a nehezett jellemzés mellett. Tekintettel azonban arra, hogy egy értelmes sárospataki polgárlal állunk szemben, nehány megjegyzést tesznék. 1. A leközönsé-ésbenben visszatüztöljük azt a gyanusztást — akármint is nyu leaven is az — a mely a nyilatkozat azon passzusában rejlik, midön nyilatkozó tanárkodik hangöl beszél. A vakmerőségöl határos olyan dolokban gyanuszkodni, melynek valaki meg csak nem is könyit. Ebböl a gyanusztásból az tünik ki, hogy nyilatkozó urnak — bármily értelmes polgár is — halvány sejtelmé sines egy hirlap szerkesztésöl. Egyeb-mint ötlekente a gyanusztástól, ha a „tanárkodó hang-öt csak abban az értelemben vesszük, hogy nem esett jól nyilatkozó-nak biraltnak: nagy meglepedést öznök és most ismét tanárkodni fogunk nyilatkozóval szemben, a mennyiben most megdöcsöljük, hogy mult megrövasunkat figyelembe véve hasonlíthatlanabbul korrekthöz kezarott adott lme, ön igazságos tanárkodóval vagyonk — meg a rakony-észtalambb tanulóval szemben is. 2. Van egy másik vakmerö vad is terti nyilatkozatban, hogy 1. a kezarott hamisítottunk. Ha nem úgy volnánk megyögyölve, hogy nyilatkozó ur maga sem tudta, mit ir, azonnal törvényes eljárás indítanánk, mert ön beöltött kézirata meg van! De így ezt a vadat is betudjuk nyilatkozó ur értelmessegének számlágra. 3. Ker, hogy ne gyarapítsuk, ne fogyasszunk sorat, de totos ékesszel se szédessek. Léerük, hogy eleget tesznék kére-sünök s mostani gondosan megfogalmazott s többözör atnezett kezarott úgy adjuk, a önt vettük, — a mit kolonben mindenkor szem előtt tartunk ilyen esetekben. 4. Igeretem nem rekkeltánok, mert ha nem így fogtjarni polgártárs polgári kötelességet illötöl, mint kell, ismét tudni fogjuk kötelességünköt.

NYILATKOZAT.

Arról, hogy a „Satoralja” című lap 28. számban nevemre hivatkozást olvas-tam, mintha én Molnár János, jelenleg sárospataki főbíró ural, mint idegbetegét vizsgáltam volna, ezzel szemben kijelentem, hogy én Molnár urat soha sem viz-gáltam meg és részere bizonyítványt sem állítottam ki.

S. a. -Ujhely, 1896. július 15.
Dr. Nyomárkay Dr. Schön Hugó.

H i r d e t é s.

Verszegények, lábbadozók, sápkórosok, gyengélkedők, láztalan tüdőbetegek számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle

Vérképző labdac 1 üveg 60 darab rózsaszínre ezukrozott labdaccesal 1 fnt 80 kr.

Hurut, tüdővész, hideglelés, malária, Influenza, tüdő- és gégehurutban zo-e ök számára legjobb gyógyszer a dr. Kun Zoltán-féle

Hurutellenes labdac 1 üveg 60 drb. örszínkék cankorál bevont labdacs ára 1 fnt 80 kr.

Női bajok ellen legjobb szer a dr. Kun Zoltán-féle

Irrigálló por 1 doboz ára 1 fnt 20 kr.

Az arc- és kéz ápolására legjobb kenőcs a dr. Kun Zoltán Purpurin Crem 5 nap alatt minden seplő és maj föltöt eltávolít s a bőrnek gyönyörü bársony szerű külsöt ad 1 tégely ára 1 fnt 20.

Minden eddig megjelent szájjvizek fölött legjobb a dr. Kun Zoltán-féle **DENTIPURIN SZÁJJVIZ** ellenszere a ragályos torokbajoknak is. 1 üveg ára 60 kr.

Kapható a készítőnél **TRSTYANSZKY KÁROLY** gyógyszerésznél Sárospatakon, s minden nagyobb forgalmu gyógyszerertárban.

Förkötár: Török József gyógyszerertárban Budapest, Király-utca 12. Dr. Buday Emil gyógyszerésznél Budapest városház-tér. Satoralja-Ujelyhen Widder Gyula gyógyszerész urnal.